

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Michala Mazance v právní věci žalobce: **S. A.**, zastoupeného opatrovníkem SOZE - Sdružení občanů zabývajících se emigranty, se sídlem Mostecká 5, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 2. 2010, čj. OAM-29/LE-PA03-PA00BE03-2010, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 21. 9. 2011, čj. 56 Az 27/2010 – 68,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 25. 2. 2010, čj. OAM-29/LE-PA03-PA00BE03-2010, shledal v pořadí již čtvrtou žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako nepřípustnou podle §10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu). Současně rozhodl, že se řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavuje podle § 25 písm. i) zákona o azylu.

II.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu u Krajského soudu v Brně, který ji rozsudkem ze dne 21. 9. 2011, čj. 56 Az 27/2010 – 68, zamítl jako nedůvodnou.

[3] Krajský soud při posuzování žalobních námitek vyšel z toho, že pro věcné posouzení opakované žádosti o mezinárodní ochranu je třeba, aby žadatel tvrdil nové skutečnosti či zjištění. Soud se ztotožnil se žalovaným v tom, že žalobce v novém řízení netvrdil žádné nové skutečnosti, které by vyžadovaly opětovné věcné posouzení jeho žádosti.

[4] Námitka, že žalobci bylo upřeno právo, aby byl v řízení o udělení mezinárodní ochrany zastoupen, je nedůvodná. Ze správního spisu vyplývá, že byl o tomto svém právu řádně poučen, Jelikož do skončení správního řízení této možnosti nevyužil, nebylo ani možné, aby byl zástupce žalobce informován o úkonech ve věci. Námitka, že mu nebyl ustanoven zástupce v předchozích řízeních, je v nyní projednávané věci bezpředmětná.

[5] Krajský soud odmítl jako azylově nerelevantní tu argumentaci žalobce, že v České republice žije dlouhodobě, chce zde podnikat, vede bezúhonný život a čtyři měsíce zde žije s přítelkyní, se kterou hodlá uzavřít sňatek. Zákon o azylu slouží k ochraně lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni z taxativně uvedených důvodů, popřípadě ohroženi vážnou újmou. V žádném případě se nejedná o prostředek k legalizaci pobytu. Žalobcem uvedené argumenty by mohly být důvodem pro úpravu pobytu na základě zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, nikoliv důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.

[6] Žalobcem tvrzené skutečnosti, které jej měly vést k opuštění Sýrie, byly již opakovaně posouzeny v předchozích žádostech o udělení mezinárodní ochrany. V jeho tvrzeních byly vždy shledány rozpory. Rovněž v současném řízení se žalobce podle krajského soudu dopustil rozporných tvrzení, a to především ve vztahu k otázce jeho členství ve straně Etihad Alšeb, která byla nástupnickou organizací strany Azadi. Tvrdil, že členem byl od roku 2004, v předchozím řízení uvedl, že byl členem strany Azadi od roku 2003, v druhém řízení uvedl, že byl jejím sympatizantem a v prvním řízení o této straně nehovořil. Soud je toho názoru, že v tak podstatné otázce nelze rozdílné údaje omlouvat pamětí. Důvodná není ani argumentace žalobce nesprávným tlumočením, neboť žalobce si v průběhu správního řízení na tlumočení nikterak nestěžoval. Rovněž v žalobě uvedené nové vysvětlení, že se dříve obával uvést pravdivé skutečnosti, protože se obával problémů v případě návratu, podle krajského soudu neobstojí, neboť žalobce byl i v předchozích řízeních poučen, že musí uvést veškeré skutečnosti, pro které žádá o mezinárodní ochranu. Rovněž byl poučen o tom, že správní orgán dbá na ochranu osobních údajů účastníka řízení.

[7] Krajský soud se ztotožnil s žalovaným i v jeho hodnocení žalobcem předložené kopie zatykače coby falzifikátu. Zatykač předložený žalobcem se odlišuje od fotokopie skutečného zatykače. Pochybnosti o jeho pravosti vzbuzuje i to, že uvedená kopie zatykače je opakovaně předkládána krajany žalobce. O nevěrohodnosti žalobce krajský soud utvrzuje i to, že žalobce v replice k vyjádření žalovaného tvrdil, že „zatykač“ obdržel více než po čtyřech letech proto, že ani jeho příbuzní nevěděli, kde se zdržuje. Toto jeho

tvrzení je v rozporu s jeho výpovědí ve druhém azylovém řízení, kdy při pohovoru uvedl, že je v telefonickém kontaktu s rodinou v Sýrii a s přáteli.

[8] Krajský soud neshledal pochybení ani v úvahách žalovaného ve vztahu k případnému návratu žalobce de země původu. Žalovaný vyšel z informace švýcarského Spolkového migračního úřadu ze dne 19. 10. 2009, která hodnotila situaci osob, vracejících se do Sýrie po pobytu v zahraničí, v němž požádaly o azyl, a dále situaci Kurdů.

III.

[9] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatel má za to, že jím popsané skutkové okolnosti naplňovaly důvody pro udělení azylu, humanitárního azylu či doplňkové ochrany. Správní orgán se nedostatečně zabýval posouzením situace v zemi původu, čímž se dopustil porušení § 3 a § 50 odst. 2 a 3 správního řádu. Zatykač vydaný na stěžovatele potvrzuje fakt, že je v Sýrii ohrožen a také jeho obavu z pronásledování, pročež splňuje podmínky pro udělení azylu. Stěžovatel přinejmenším splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný si za účelem zjištění skutkového stavu ve vztahu k doplňkové ochraně neopatřil podklady potřebné pro rozhodnutí. Výrok napadeného rozhodnutí v části o nevztažení překážky vycestování není dostatečně odůvodněn. Žalovaný vyšel z informace švýcarského Spolkového migračního úřadu ze dne 19. 10. 2009, která je vzhledem k měnící se situaci neaktuální.

[10] Podle stěžovatele zde existují důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu. Sýrii nelze považovat za bezpečnou zemi původu dle § 2 odst. 1 téhož zákona. K tomu stěžovatel odkázal mimo jiné na aktuální vybrané informace OSN, Mise Rady pro lidská práva v Sýrii, Amnesty International. Z nich stěžovatel vyvodil, že mu v případě návratu do Sýrie hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy jak z důvodu delšího pobytu v cizině, tak v důsledku jeho příslušnosti ke kurdské národnosti. Také mu podle zpráv poskytnutých jeho rodinou hrozí uvěznění, které bývá doprovázeno špatným jednáním a bitím. Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu zůstává i nadále komplikovaná. Stěžovatel měl již v minulosti problémy s vládními úřady i bezpečnostními složkami kvůli svému politickému přesvědčení. Neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu bývají v Sýrii diskriminováni a pronásledováni.

[11] Stěžovatel uzavřel, že vede řádný život, nedopustil se trestné činnosti, tudíž nepředstavuje nebezpečí pro bezpečnost státu. Českou republiku považuje za svůj domov, chce zde žít a pracovat.

IV.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí. Setrval na svém závěru o nepřípustnosti žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany. Jedná se o čtvrtou žádost stěžovatele, který své žádosti postupně mění, doplňuje a správní orgán v předchozích řízeních shledal množství rozporů v jeho výpovědích. V současném řízení správní orgán nenalezl žádné nové skutečnosti, které by vyžadovaly opakované meritorní posouzení stěžovatelovy žádosti. V kasační stížnosti navržené důkazy mohl stěžovatel navrhnout již v rámci řízení o žalobě. Žalovaným shromážděné podklady byly zohledněny

především v souvislosti s dokumenty, které jmenovaný předložil ve správním řízení a s jeho návratem do vlasti. Žalovaný nikdy netvrdil, že by bylo možné Sýrii považovat za bezpečnou zemi původu a ani z tohoto důvodu žádost nezamítl. V posuzovaném případě však dospěl k závěru, že stěžovatelova situace neodůvodňuje udělení některé z forem mezinárodní ochrany či meritorní posouzení žádosti. Informace švýcarského Spolkového migračního úřadu ze dne 19. 10. 2009 byla vzhledem k datu vydání správního rozhodnutí zcela aktuální.

V.I

[13] Dříve než Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení přijatelnosti kasační stížnosti, resp. důvodnosti kasačních námitek, zabýval se přípustností kasační stížnosti, zvláště pak splněním podmínky povinného zastoupení. S ohledem na § 105 odst. 2 s. ř. s. v řízení o kasační stížnosti stěžovatel musí být zastoupen advokátem, ledaže má on, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání vyžadované pro výkon advokacie.

[14] Krajský soud usnesením ze dne 16. 6. 2011, čj. 56 Az 27/2010 - 61, ustanovil stěžovateli opatrovníkem Sdružení občanů zabývajících se emigranty (SOZE). Podáním ze dne 21. 11. 2011 ustanovený opatrovník stěžovatele doložil kopii dokladu o vysokoškolském právnickém vzdělání Mgr. P. M., pověřeného zaměstnance opatrovníka, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Stěžovatel pro řízení o kasační stížnosti neudělil plnou moc advokátovi ani nepožádal o jeho ustanovení soudem.

[15] Otázkou, zda pro splnění podmínky povinného právního zastoupení v řízení o kasační stížnosti postačuje doložení požadovaného právního vzdělání pracovníka opatrovníka, se Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 30. 11. 2011, čj. 4 Aps 5/2011 – 40, všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz. Podle tohoto usnesení nepostačuje, má-li odpovídající právnické vzdělání zaměstnanec opatrovníka stěžovatele, neboť podle § 31 odst. 3 o. s. ř. ustanovený opatrovník má stejné postavení jako zástupce na základě procesní plné moci. Není proto možné dovozovat, že v případě, kdy zaměstnanec opatrovníka jako zástupce stěžovatele (tedy nikoliv zaměstnanec stěžovatele samotného) má odpovídající vysokoškolské právnické vzdělání, jsou splněny požadavky § 105 odst. 2 s. ř. s.

[16] Nejvyšší správní soud při vědomí tohoto právního názoru proto musel s ohledem na konkrétní okolnosti případu vážit další postup ve věci. Vycházel přitom z toho, že stěžovatel byl v průběhu řízení před krajským soudem, a to konkrétně dne 7. 8. 2010, vyhoštěn. Místo jeho pobytu v Sýrii je soudu známo. Z tohoto důvodu nenastaly v posuzovaném případě podmínky pro zastavení řízení podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 33 písm. b), příp. d) zákona o azylu.

[17] Řízení ve věci mezinárodní ochrany je ovládáno zásadou důvěrnosti. Správní i soudní orgány jsou vázány povinností chránit žadatele o udělení mezinárodní ochrany i jeho rodinné příslušníky v zemi původu. Nesmí proto jakýmkoliv způsobem sdělovat údajným původcům pronásledování nebo vážné újmy informace o žádosti o udělení mezinárodní ochrany a získávat v souvislosti s řízením ve věci mezinárodní ochrany informace o žadateli od údajných původců pronásledování nebo vážné újmy (viz § 19 odst.

1 zákona o azylu, čl. 22 a čl. 41 procedurální směrnice). Právě s ohledem na zmíněnou zásadu postupoval krajský soud, pokud ustanovil stěžovateli opatrovníka. Opřel se přitom i o stanovisko UNHCR, které si pro tento případ vyžádal. UNHCR vyjádřil přesvědčení, že doručování soudních písemností do Sýrie by pro stěžovatele mohlo znamenat vážné riziko vystavení újmě na zdraví nebo životě.

[18] Nejvyšší správní soud tento přístup respektuje. Za situace, kdy jsou zásadním způsobem ztíženy podmínky pro doručování do země původu a v podstatě znemožněna právně účinná komunikace se stěžovatelem, nebylo možné stěžovatele přímo vyzvat k předložení plné moci udělené advokátovi ani připojit formulář „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech“. Stěžovatel tedy pro překážky, které objektivně nenastaly na jeho straně, nemohl prokázat, že jsou u něj dány předpoklady pro případné osvobození od soudních poplatků, což je nezbytnou podmínkou pro to, aby mu Nejvyšší správní soud mohl ustanovit zástupce. Z dosavadního průběhu řízení rovněž nikterak ani nevyplynulo, že by ustanovený opatrovník navázal se stěžovatelem kontakt, na základě čehož by měl povědomí o jeho aktuálních majetkových poměrech, čímž by mohl adekvátně reagovat na výzvu k doložení majetkových poměrů.

[19] Nejvyšší správní soud proto s ohledem na výjimečnost této situace posoudil kasační stížnost z hlediska její přijatelnosti, resp. důvodnosti a netrval na splnění podmínky povinného právního zastoupení v řízení o kasační stížnosti. Přihlédl i k tomu, že opatrovníkem stěžovatele je SOZE, subjekt zřízený mimo jiné k poskytování kvalifikované právní pomoci žadatelům o mezinárodní ochranu. Opatrovník podal za stěžovatele kasační stížnost, která je plně projednatelná, neboť obsahuje všechny zákonem požadované náležitosti.

V.II

[20] Jelikož se v posuzovaném případě jedná o kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany, musel se Nejvyšší správní soud dále zabývat její přijatelností. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musel by ji Nejvyšší správní soud podle citovaného ustanovení odmítnout jako nepřijatelnou. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ je typickým neurčitým právním pojmem. Výkladem institutu nepřijatelnosti a demonstrativním výčtem jejích typických kriterií se zdejší soud zabýval mimo jiné v rozhodnutí ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, podle kterého *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.*“ Nejvyšší správní soud ve zbytku odkazuje na celé odůvodnění tohoto rozhodnutí. Nejvyšší správní soud po zvážení všech okolností věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná.

[21] Dále Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[22] Kasační stížnost není důvodná.

[23] V posuzovaném případě je podstatné, že se jedná v pořadí již o čtvrtou žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany (azylu). Stěžovatel dříve požádal o mezinárodní ochranu (azyl) dne 2. 5. 2005, dne 31. 12. 2007 a dne 6. 11. 2009, v nynějším případě pak dne 10. 2. 2010. Žalovaný první dvě žádosti posoudil meritorně. V případě prvé žádosti rozhodl tak, že se azyl dle § 12 až § 14 zákona o azylu žalobci neuděluje a na žalobce se nevztahuje překážka vycestování dle § 91 téhož zákona. O druhé žádosti rozhodl tak, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12 až § 14b zákona o azylu neuděluje. Třetí i čtvrtou žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany žalovaný vyhodnotil jako nepřípustnou dle § 10a písm. e) téhož zákona.

[24] K opakovaným žádostem se podrobným způsobem vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, čj. 9 Azs 5/2009 - 65. Vyslovil v něm, že institut opakované žádosti neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Může se jednat zpravidla o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času jako je např. změna situace v zemi původu nebo změna poměrů ve vztahu k osobě žadatele. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění obou výše uvedených podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu nové žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí tak, jako tomu svědčí skutkové okolnosti projednávané věci.

[25] Nejvyšší správní soud souhlasí se závěrem žalovaného o nepřípustnosti opakované žádosti stěžovatele o udělení doplňkové ochrany. K námitce stěžovatele stran nedostatečně zjištěného skutkového stavu lze uvést, že z obsahu správního spisu lze jednoznačně seznat naplnění podmínek pro zastavení řízení pro nepřípustnost žádosti. Správní orgán i krajský soud se ve svých rozhodnutích zabývali důvody, kterými stěžovatel opřel svou čtvrtou žádost a konfrontoval je s obsahem jeho tří předchozích žádostí. Stěžovatel všechny své žádosti primárně opřel o to, že byl politicky aktivním příslušníkem kurdské menšiny, a to v období před jeho odjezdem ze Sýrie v dubnu 2005. V jeho výpovědích ovšem byly pokaždé shledány zásadní rozpory oproti výpovědím předchozím. Stěžovatel v první žádosti mimo jiné uvedl, že je členem Kurdské unie v Kamišlí – Destgirtina Kurd Li Qamishli. Ve své druhé žádosti zmínil potíže spojené s tím, že jeho strýc je členem Organizace pro lidská práva a dále uvedl, že je sympatizantem strany AZADI, nástupnické strany Lidové jednoty - Hevgirtina Gel. Během třetí žádosti zmínil potíže spojené s tajným výslechem kvůli svému strýci a také uvedl, že od roku 1998 je členem Lidové koalice a od roku 2003 strany Al Azabi (pozn. NSS – patrně AZADI). Při poslední, nyní projednávané, žádosti, stěžovatel poukázal na potíže spojené s jeho strýcem a své členství ve straně Etihab Alšeb od roku 2004, která byla nástupnickou organizací strany AZADI.

[26] Jak žalovaný v jednotlivých rozhodnutích, tak i krajský soud se zabývali nesrovnalostmi v stěžovatelem uváděných důvodech odjezdu ze země. V tvrzeních stěžovatele v průběhu jednotlivých řízení byly shledány mnohé rozpory, a to v líčení způsobu odjezdu ze země původu, ve vztahu k jeho zdravotním potížím, rodinných

poměrech (počet sourozenců), předchozím zaměstnáním, konkrétním problémům, zapojení (členství, sympatizování) do politických stran, v angažovanosti stěžovatele při nepokojích v Kamišlí v roce 2004.

[27] S ohledem na shora uvedené judikaturní závěry je zřejmé, že stěžovatel v rámci své čtvrté žádosti nesplnil podmínky pro nové meritorní posouzení jeho příběhu. Možnost věcně posoudit opakovanou žádost o mezinárodní ochranu totiž nedopadá na situace, kdy stěžovatel svůj příběh, vztahující se k témuž časovému období a téže životné situaci, jež ho vedla k opuštění Sýrie, líčí v každém řízení odlišně, se vzájemnými rozpory a případně jej různě doplňuje. Stěžovatelem tvrzené potíže byly meritorně posouzeny v rozhodnutí o první i druhé žádosti. V nyní projednávané čtvrté žádosti stěžovatel neuvedl žádné takové nové skutečnosti, které by nemohl bez svého zavinění uvést již v rámci prvního řízení o mezinárodní ochraně. Skutečnost, že další skutkové okolnosti svého případu uváděl až dodatečně nebo naopak rozporně oproti svým předchozím tvrzením, je třeba přikládat k jeho tíži.

[28] Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že v řízení před správním orgánem vylíčil skutečnosti, které naplňují důvody pro udělení azylu, humanitárního azylu či doplňkové ochrany podle § 12, § 14 a § 14b zákona o azylu. Tyto námitky ovšem nejsou důvodné.

[29] Při posuzování této námitky lze odkázat na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, čj. 3 Azs 6/2011 - 96. Soud v něm dospěl k závěru, že opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany může být nepřípustná, neboť v ní žadatel uvedl totožné důvody a skutečnosti jako v žádosti předchozí, nebo žadatel (byť i částečně) uvádí nové skutečnosti, které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení, pročež žádost nemůže být nepřípustná a správnímu orgánu tím pádem vzniká povinnost o žádosti meritorně rozhodnout. Pokud byly ve správním řízení shledány předpoklady pro zastavení řízení z důvodu nepřípustnosti opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nemůže správní orgán zároveň rozhodovat o věci samé, tedy ani o azylu, ani o doplňkové ochraně.

[30] Pro zákonnost správního rozhodnutí o opakované žádosti je tedy nejprve třeba posoudit tvrzení stěžovatele v průběhu předchozích řízení a porovnat jej s tvrzeními v nové žádosti. Jak již bylo uvedeno, správní orgán i krajský soud se zabývali tím, proč se v posuzovaném případě nemůže jednat o přípustnou žádost. Za takové situace správní orgán nemohl meritorně a tedy opakovaně posuzovat stěžovatelem tvrzené potíže související s jeho aktivitou v prokurdských politických stranách, s účastí na protivládních demonstracích či jeho zdravotním stavem. Tyto skutečnosti již byly posuzovány v rámci rozhodnutí o jeho první a druhé žádosti.

[31] Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěry žalovaného a krajského soudu i ve vztahu k stěžovatelem nově předložené kopii zatykače datovaného ke dni 1. 6. 2006. Žalovaný porovnal stěžovatelem předloženou kopii s kopií skutečného syrského zatykače a dospěl k závěru, že se liší. Opřel se také jednak o informaci MZV ČR čj. 114413/2009-LPTP ze dne 31. 8. 2009, podle které zatykač je dokumentem, který koluje pouze mezi policií a soudem a zatýkaná osoba jej nemá možnost získat, a jednak o skutečnost, že uvedená kopie zatykače přeložená týmž překladatelem je opakovaně předkládána krajany

žalobce. V dané věci je přitom podle Nejvyššího správního soudu podstatné i to, že stěžovatel tvrdil, že tento dokument obdržel více než po čtyřech letech po jeho vydání proto, že ani jeho příbuzní nevěděli, kde se zdržuje, a byli vystavováni nátlaku. Jak ovšem správně upozornil krajský soud, toto tvrzení je v rozporu s tím, co stěžovatel uváděl během řízení o své druhé žádosti. Při pohovoru dne 6. 2. 2008 uvedl, že je v telefonickém kontaktu s rodinou (bratrem, bratrancem) v Sýrii a s přáteli. Hovořil o tom, že jej bratr informoval o návštěvě policie před dvěma měsíci. Právě tyto okolnosti hodnocené ve vzájemných souvislostech celého stěžovatelova příběhu způsobují to, že předložení kopie zatykače, jenž byl žalovaným shledán jako falzifikát, nemůže představovat ony nové skutečnosti či zjištění, které nebyly zkoumány bez zavinění stěžovatele v předchozích řízeních.

[32] Důvodnost kasační stížnosti nemůže založit ani tvrzení, že se žalovaný dostatečně nevěnoval posouzení situace v zemi původu. Jak již bylo řečeno, stěžovatel ve své čtvrté žádosti neuvedl žádné takové skutečnosti, pro které by se musel zabývat možnými důvody pro udělení doplňkové ochrany z jiných důvodů, než těch, které byly zkoumány v předchozích řízeních. Správní rozhodnutí o prvé i druhé žádosti obsahují závěry žalovaného o situaci osob, a to i příslušníků kurdské menšiny, navrátivších se ze zahraničí.

[33] I zde lze vyjít ze závěrů vyjádřených ve zmiňovaném rozsudku rozšířeného senátu. Podle tohoto rozsudku musí odůvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti obsahovat mimo jiné zdůvodněný závěr o tom, že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Tuto podmínku je přitom třeba posuzovat s ohledem na skutečnosti, které vyšly najevo v průběhu správního řízení.

[34] Stěžovatel v kasační stížnosti poukázal na neaktuálnost informací o zemi původu, a to se zřetelem k měnící se situaci v Sýrii. Odkázal přitom na množství aktuálních podkladů datovaných převážně až po vydání jak žalovaného správního rozhodnutí, tak i samotného rozsudku krajského soudu. Požadavek na aktuálnost informací o zemi původu v řízení o udělení mezinárodní ochrany je přirozeně oprávněný (srov. rozsudky ze dne 31. 7. 2008, čj. 5 Azs 55/2008 – 71, a ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008 – 81). Žalovaný vydal rozhodnutí o poslední žádosti stěžovatele dne 25. 2. 2010, přičemž ve svém rozhodnutí stručně vyšel z informace švýcarského Spolkového migračního úřadu ze dne 19. 10. 2009, zabývající se rovněž i situací osob, vracejících se do Sýrie poté, co pobývaly v zahraničí a žádaly o azyl a dále situací Kurdů. Tento podklad jistě nelze s ohledem na dobu rozhodování žalovaného považovat za neaktuální.

[35] Jak již bylo uvedeno výše, rozšířený senát v předmětném rozsudku potvrdil, že opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany by mohla založit zásadní změna situace v zemi původu, neboť podstatná změna situace v zemi původu je skutečností, jež ze své podstaty nemohla být zkoumána v předchozím řízení (srov. také usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2011, čj. 7 Azs 18/2011 – 160, nebo ze dne 7. 4. 2011, čj. 5 Azs 5/2011 - 58). Toto však není případ žalobce. V průběhu správního řízení ani v průběhu řízení před krajským soudem nenamítal takovou podstatnou změnu situace v Sýrii. Ostatně, měl-li stěžovatel v kasační stížnosti na mysli současné nepokoje v Sýrii, Nejvyššímu správnímu soudu je známo, že k zásadní změně poměrů v Sýrii došlo

až v průběhu roku 2011, tedy až poté, co bylo vydáno správní rozhodnutí a poté, co byl stěžovatel vyhoštěn nazpět do Sýrie. Proto v posuzovaném případě nemohlo dojít k porušení zásady *non-refoulement*.

[36] Nepříhodným je kasační bod vztahující se k nedostatečnému odůvodnění výroku o nevztažení překážek vycestování. Měl-li stěžovatel na mysli nedostatečné odůvodnění prvního rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany (azylu), pak je nutno konstatovat, že stěžovatel může namítat pochybení žalovaného toliko ve vztahu k nyní posuzovanému rozhodnutí a nikoliv rozhodnutí o jeho předchozích žádostech.

[37] Argumentace stěžovatele o tom, že na území České republiky vede řádný život, nedopustil se trestné činnosti a má zájem zde žít a pracovat, není pro účely posuzování důvodů pro udělení mezinárodní ochrany nikterak relevantní (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2005, čj. 2 Azs 246/2005 – 37). Otázky legalizace pobytu cizinců řeší zákon o pobytu cizinců. Instituty zákona o pobytu cizinců nelze nahrazovat udělením mezinárodní ochrany podle zákona o azylu, který postihuje taxativně vymezené závažné a palčivé problémy v zemi původu (srov. např. rozsudky zdejšího soudu ze dne 24. 2. 2005, čj. 2 Azs 216/2004 – 60, ze dne 26. 9. 2006, čj. 4 Azs 442/2005 - 43, nebo usnesení ze dne 8. 1. 2009, čj. 2 Azs 66/2008 - 52). K názoru stěžovatele o jeho řádném životě na území České republiky lze jen poukázat na to, že z předloženého správního spisu vyplývá, že mu bylo uděleno správní vyhoštění na čtyři roky a již dříve mu bylo jednou správní vyhoštění uděleno.

[38] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[39] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 *a contrario* ve spojení § 120 s. ř. s.). Žalovanému správnímu orgánu, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.), soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud pro úplnost konstatuje, že opatrovník stěžovatele – SOZE – nemá právo na odměnu za zastupování stěžovatele, protože nevykonává specializované právní poradenství podle zvláštních zákonů ve smyslu § 35 odst. 2 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2008, čj. 4 Azs 51/2008 - 79).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 4. dubna 2012

JUDr. Jan Passer
předseda senátu